

Ohutněte z kvělé nabídky Magenta Moments. Na menu lidí najdete box pro dva z poloviční cenu v bageterii Vulvár. Těšit se můžete na bruselskou, grilled roast beef, patatas a dipy. Vše podáváme na jeden klik v appce můj tým mobile. Dobrou chuť!

Nové případy zdokumentovaného českého podnikání ruských biznismenů, od nich švedou stopy k ruskému režimu nebo lidem na něj napojeným, oživují debatu o efektivitě českého sankčního seznamu.

Figuruje na něm jen šest osob, které podle úřadů profitují z nelegitimního jednání režimu vladimíraputina, nebo se přímo podílejí na destabilizaci Ukrajiny.

Proč je seznam po měsících fungování té měř prázdný? Na jaká úskalí tvůrci sankcí narážejí? A nakolik je současná podoba seznamu v souladu s rétorikou politiků,

kteří slipovali v souvislosti s válkou na Ukrajině nekompromisní opatření?

Je pondělí 25. září. Tady je Lenka Kabrhlová a 5,59. Spravodajský podkást seznam zpráv.

Jirí Pšeníčka je investigativním reportérem seznam zpráv. Aho Jirko. Aho Jelenko.

Jirko, ty se dlouhodobě věnuješ tokům ruských peněz v Česku a mapuješ i podnikatelské aktivity a jednotlivé osoby,

kteří mohou být nějakým způsobem napojené na ruský režim, případně by mohli profitovat z války ruska proti Ukrajině.

Kolik takových případů se ti od začátku války podařilo ubec na schromáždit?

Když se dívám zpětně, tak myslím, že ich může být 20 až 25.

No ale nedělal jsem všechno sam na některých, kterých jsem pracol i s kolegou Ondrou Koutníkem. Třeba na samém začátku války jsme zpracovávali případ ruských podnikatelů Čečenského původu bratru Bažájevových.

Tím měli majetek mimo jiné v okolí Pražského letiště.

Jeden z nich se později dokonci dostal i na Sanční seznam EU.

Popisovali jsme třeba i majetek oligarchy André Kozicina, který ovládal výrobu letaděl v letu Kunovice.

I ten se dostal na Sanční seznam EU.

Nicméně v jelopřípadě šlo o to, že tu fabriku ještě předtím stačil prodat.

A mapovali jsme například i majetky oligarchy Dmitrie Pumpiánského.

A tady šlo o něco podobného.

On sice byl na Sančním seznamu EU a to poměrně brzy dokonce s manželkou a synem.

Ale ještě předtím stačil svou továrnu na armatůry v Horním Benešově převés na blízké manažery.

Já myslím, že tady si jasně ukázalo, že nestačí jen něko zařadit na ten Sanční seznam.

Ale je třeba důsledně dohledat ten majetek a okamžitě ten majetek zmrazit.

Ty si nově popsal dva další případy, které se týkají působení ruských občanů, s možným napojením na krůhy blízké kremlu.

Okojde, a jak důležitá zjištění to jsou?

Fakticky jde o dva oligarchy.

Jeden se mene Ivan Savidis a druhý Viktor Wexelberg,

kdeří na Sančním seznamu EU zatím nejsou, což je pro mě dosne pochopitele.

Savidis má veslaném filiálku své ruské firmy.

Wexelberg sice sté své továrny, která se nachází ve vescu uprahy.

Už někdy v roce 2009 se stáhnul.

Místo něje tam uvěděný jako majitel, jiný rus, menvě se Aleksandr Okatov,

[Transcript] 5:59 / Český byznys Putinových oligarchů. Kde vážnou sankce?

který ale nedávno, jak jsme zjistili, zemřel.

A teď se znovu ukazuje vazby na původního majitelna pana Wexelberka.

Podme je pobsat podrobněj.

Ty případy začneme u toho prvního, který si změňoval.

Ten se týká osoby Ivan Savidis, multimiliardáře a zřejmě i člověka,

který byl v plískem okruhu Vladimira Putina.

Zároveň byl poslansem Putinovi, strany jednotné Rusko.

Když si zjistil, že tedy vlastní v Českou továrnu,

jak si změňoval, čím se tu zabýva?

Ta jeho továrna, které se znamená,

který se tu zabýva.

Ta jeho továrna vyrábí potravinářské obaly,

třeba umělá strívka na salámi.

A nachází se, jak už jsem řekl na okraji slaného,

deopodní, který zaměstnává podle toho,

co jsem se dozvedět od zaměstnanců asi 70 lidí,

a patří pod Savidisů v holding agrocom.

Tenhle holding má centrálu v rostovi na donu

a kdybych to trošku zjednodušil, tak se podoba

malinko takové menší agrofertu.

Myslím, že zaměstnává asi 15 000 lidí ta leta z Kupina.

A co se týče vztahů s Vladimírem Putinem, jak blízci si mohou být?

Já myslím, že je tady několik jasných důkazů o tom,

že si byli velmi blízci.

Ide třeba o to, že pan Savidis dostal od Vladimira Putina,

tuším, že v roce 2020 vysoké státní vyznamenání

rád Aleksandra Něžkého,

ale třeba pan Savidis je stále členem Putinu

a poradního organům, který se menuje rada

pro mezieknickej vztahy, kde on zastupuje ředskou minoritu v Rusku.

Je třeba zajímavé, že Savidis jsou osobní web,

když si otevřeme taky tam pořád na té titulní stránce,

fotka Savidis se z Putinem.

Nic nezmizilo ani rok po válce.

A jak je možné, Irko, že si toho jeho podnikání v Českou,

ale vlastně ani v Evropské unii nikdo nevšimla,

nyní tím pádem na žádném sankčním seznamu.

Nebo si všimla je v tom ještě jiný problém?

Ono nejde o to, že by si úplně nevšiml.

Mimochodem, on je i s manželkou a synem na ukraínském sankčním seznamu.

Ale opravdu jindemu na ten majetek nesáhli kromě té ukrajny.

Byť, jak jsem naznačil, je nepopiratelné,

že s Vladimírem Putinem jsou si velmi brýstí.

A když jsem se o tom bavil s lidmi z diplomatických krouhu,

tak myslím, že ten zásadní problém je patrně v tom, že Pansavidis má už 10 let i řecký pás. On je popřed si řecké národnosti a řecků začal podnikat, poté to tam vypukla, ta velká krize, můhutně tam investoval a má dneska vlastně dvojí občanství. A ten řecký pás je zřejmě to, co jej dneska chrání před zápisem na sankční seznamu. Ty si mluvil i se zástupci tého firmy tady v Česku a snažil se s dosínouji Savidisé, jakým způsobem reagují? Přesně se ptáte v Eslaném, ale tam evidentně zvolili taktiku mlučení. Takže na naše otázky, které jsme tam posílali, nikdo neodpověděl. A co se týče, Pana Savidisé tak jako mnozi jiní zvolil taktiku, k niče mu se nevyjadřovat. Ne našel jsem žádný komentár ve stilu, kde by on veřeně podpořil Putina a jeho válku na Ukrajině. To ne, nicméně myslím si, že za něj trošku mluví iho činy a jedna z těch věcí, které jsme si všimli to, že on třeba Lonny v Dubnu vypravil velkou vůzuvka humanitární pomoc na Donbás. Sklidil za to poděkování od tamných představitelů a jenom taková drobnost, která ukazuje, jak asi uvažuje na tom kamionu, který tam vypravil zrostovat na Donu tam, co síli ten jeho holding byl na plachtě tohle se najít na videu. Svatojirská stuha vetvaru Z, což je symbol té ruské agrese a je tam u toho i logo strany jednotné rusko. Takže se naprosto otevřeně hlásí k tomu, že válku na Ukraini podporuje. Já myslím, že s toho je celkem zřejmé načí straně býje to jeho serce. A co na to říkají České úrady, že tu podniká člověk takto naklonený relativně blízký režimu bez jakýchkoliv sankcí? České úrady se k tomu fakticky nechtějí vyjádřila. Tady jde o to, že minister z toho zářeňčí, které má v popisu práce se stavovat ten český sankční seznam, tak ono nikdy nekomentuje nějaké kandidáty na sankční seznam, ale vlastně neoficiálně připouští, že tamto řecko hrají klíčovou roli a že pokud řecko k tomu nedá bud' souhlas a nebude nějak blokovat, tak je složité. Pana Savydy se na sankční seznam dostat. No a já nechci tvrdi, že pan Savydy smá nějaké kontakty v České vládě to vůbecne, ale jsme si všimli takové drobnosti, která spíš ilustruje, jaké tady byly dríve vstahy, že v roce 2017 třeba Mariján Jurečka, nynější vicepremier, navštívil Rostov na donu a tam se setkal z manažery od Savydy se. Skoušel jsem od pana Jurečky díkať nějaký komentář, jak tehdy tomu setkání došlo a s kým konkrétně se tam setkali, si tam také byl pan Savydys ani na podruhé neodpověděl. A pak tu máme ten druhý případ, který si skoumal v úplnulých týdnách, ten se týká jiné středo České továrny odkut vedou nitky

až k Ruskému Oligarchovi Viktoru Wexelbergovi, jak si změňoval, co konkrétně se ti Jerko podařilo zjistit.

Není novinkou, že pan Wexelberg ve věci upravy několik let ovládal tamní fabriku na spracování drahých a neželezních kovů, která se mene Safina. Myslím, že to může být třeba deset let, co tam zainvestoval. Ale došlo takové změně v roce 2018.

V té době se pan Wexelberg dostal na sankční seznam spojených států a pak se stalo po pár měsících to, že ste Safini se stáhl.

Majetek téhle firmy přešel na pana Okatová, o kterémuž tady byla řeč a to je člověk z Wexelbergova okurhu. Říve řídil

Jakatěrymburský závod na spracování barevných kovů, který patřil Wexelbergovi. Ale ta vazba po uvalení amerických sankcí byla jak si zamlžena podle všeho ucelově.

Nicméně Safina tvrdila samotné vedení firmy, že to proplení už tam neexistuje. No a letos na začátku leta došlo podle našich informací k tomu, že Pan Okatov, ten papírový majitel Safini zemřel.

Potvrzují to i zdroje z Ruska, přímo z města, kde žil a kde řídil ten podnik. A jen pár dnů potom umrtí se v té vlastnické strukture Safini objevil nový majitel, ide o firmu Brigitta.

A jak jsme doložili, od této firmy Brigitta vede přímá linka opět k Wechselbergovi. A já si myslím, že jedne z více,

než bylo před rokem, zřejmě, že Safinu nikdy nepristával ovládat Wechselberg. A možná ště připomenu, že spojene státy pana Wechselberga zařadili už před pěti lety na svůj sankční seznam nejen kvůli ruským aktivitám na Ukrajině, tehdy šlo samozřejmě hlavně okrym, ale i kvůli snaze ovlíňovat americké prezidentské volby.

Není bez zajímavosti, že Wechselberg poslal půl milionů dolarů právníkovi Donalda Trumpa Mikelu Kohenovi.

Stalo se to pár dní předtím, než byl Trump inaukurován prezidentem.

A to je ten člověk, pan Wechselberg, který je na americkém sankční seznamu, jemuž třeba loni na začátku války zabavili jachtu, američani zabavili jachtu. A který je na seznamech Australie, nového Zelandu, nevím, kde všude, tak na seznamu Evropské unie stále není.

Mají týrko, tyhle dva příběhy, které si zrovna popřál něco společného, jak důležité jsou třeba ty podniky z lediska možných proti ruských sankcí, jsou to v uvozovkách jenom, příležitosti k vydělku a nebo tomu, že nějaká funkční součást obcházení proti ruských sankcí.

No nejsou to úplně identické případy, pana Savidi se, tam je to vlastěství, nepopiratelné tady u toho Wechselberga, je to poněkud zamležené, ale společného bych tam viděl hlavně to, že daj Savidi jsem i nad Wechselbergem zavírá oči Evropská unie. Ačkoliv ten sankční seznam má dneska už asi 1800 položek fyzické i právnícké osoby, tak na tyto lidi stále nepřišla řada.

A já třeba u toho Wechselberga vlastně nevím proč, u Savidi se si můžu myslet, že je skutečně chrání ředsko, byť k tomu nejsou příjme důkazy, ale Wechselberg pokud vím nemá žádný pas členckého státu EU. On měl jaký si druhý domov ve Švicarsku a má také pokud vím velmi dobře vstahy do Izraele, ale nemá dvoje občanství. No a pokud si se ptala na ty efekty, jak je to může mít tohle to zastírání majetku, tak no to má samozřejmě různé praktické dopady, protože ta safina, o které se bavíme v safina ve vescu uprahy, tak pro ní jsou důležitým trhem spojené státy, kam bivaží své produkty. A kdyby se teď ukázalo, že je fakticky vlastních sankcionovaná osoba, pan Wechselberg, který pořád je nak sankční seznám u spojených státu, tak já si myslím, že by bylo po amerických obchodech. Myslím si, že už by do spojených státu nevyvezli nic.

No zjevně oba dva ty lidi obchází i český sankční seznám, na kterém v tuhle chvíli figuruje šest lidí, dirko kdo to přesně je. A jakým způsobem vlastně ten seznám funguje, co z toho vyprívá prodotičné, když se na něm ocitnou?

Na tom seznámu se jako první ménu objevilo na konci dubna ménu pravostavného patriarki Kirila. Potom následoval Oligarcha Jeftushenko v cesinem Felixem, to bylo na konci června, a v Srpnu přibyla trojice kolem zbrojáře Obdosova, nejen o něj, ale i o jeho ceru a zetě, kteří mají v Česku nemovitosti.

A zároveň se ukázalo, že nějakým způsobem všichni profitují z té války na Ukrajině. Obdosova jde o to, že to je vlastně člověk, který stojí v čele zbrojího k koncernu, jen žvěráby rakety, které zabějí Ukrajince.

Já poprosím ministra zahraničních věcí, Janu Lipavskáhnu. Dobrý den, dáme a pánové, děchuji za slovo, já bych se zmínil. Máme první ménu na nitrostátním samčním seznámu. Já jsem rád, že se Českovrací k sebe vědome zahraniční politice, která staví lidská práva na první místo. Kabinet tedy.

Měl poznáme, že dnes na vládě jsme rozhodli o zařezení dalších dvoj osobn, na nitrostátní samčním seznám.

Jedná se o Vladimira Petroviče Jeftušenka a Felixem. Měl běží, že na zařezení těchtoj ménc jsme spolupracovali. Jsme jste sam financí, průmyslu a obchodu s policí, s pravajskými službami a na dalších návrzích pracujeme. Děkuji za pozornost.

Na závěr ještě jedna krátká informace vlada dnes skválila zápis dalších tří subjektu na nitrostátní samčný seznám, který vede, že tyto osoby se buď přímo podílejí na výrobě zbraněvých systému pro režim Vladimira Putina, nebo s výnosu takové činnosti mají prospěch. A co tá skutečnost, že jsou na tom sačím seznámu českém, znamená, že nesmí vkročit o Česká Republiku nebo přijdou o své majetky v Česká Republice? On je to vlastně všude v zásadě stejné ty sankce. Pokud se někdo na takovém sankčním seznámu objeví,

je mu okamžitě obstaven zdejší majetek,
nemovitosti, bankovní účty, akcie a má zákaz k nám cestovat.
Tady je taková možná až usměvná historika s tím Kirillem,
protože patriarcha Kirill u nás někdy žádný majetek neměl
a ani jsem nikdy nejezdil a podobně jezdit nebuje.
Tenhle případ, ten úvodní, to bylo jedno velké plácnutí do vody
a kroutil nad tím hlavou i různí zástupci s bezpečnostním komunity.
Projd' zrovna patriarcha Kirill.

A co se tíče těch ostatních?

Jak to v tuhle chvíli vypadá, co se tíče jejich majetku?

Co se tedy děje, když jim úřady v Česku majetek zablokovali?

Je to skutečný konec toho podnikání?

Nemusí tomu tak být.

Na samém začátku je samozřejmě vždy poměrně striktní obstavení majetku.

Ale ty postižené subjekty, ubozovkách postižené subjekty
mohou ve správním řízení požádat o jisté úlevy,
aby právě udrželi při životě to podnikání.

A to se stalo, případě pana Jeftušenkova a jeho Karlovarského majetku,

protože groj o jeho majetku, co má v Česku,

on měl i jiný majetek, měl tu továrnu ve voticích na Benešovsku,

ale groj o toho současného majetku představuje luxusní hotel Savoy Westendt v Karlových varech.

Ten hotel byl zablokovan, asi šestý dnů nefungoval.

Nicméně finanční analytický úřad, který vlastně vykonává ty sankce,
jim umožnil v nějakém režimu dále fungovat.

Musí být zajištěno, že peníze neotečou přič,

že to, co viděla jiné, otvěče do Ruska.

A ono samozřejmě, kdyby se teoreticky stalo,

že na ten český sankční seznam se dostanou ty dva oligarchové,

o kterých jsme se bavili předtím,

tak tenhle ten model by nějaký způsobem mohl být také uplatněn,
mohlo by to fungovat obdobně.

Není to učité tak, že zmrazená fabrika musí zákonět skončit,

mohly by k lidně převzít i strátní správci

a mohlo by v nějakém režimu fungovat,

jako fungovala předtím samozřejmě,

nikdy to nebude tak, že ten biznis tím neutrpí,

ale mohlo by to přežít.

Jirka Teusitu zmínil ména několika institucí,

které se do toho celého procesu umisťování,

osob na sankční seznam zapojují v Česku.

Jednak je to, který ministerstvo zahraničí,

pak si změňoval FAU, Finanční analytický úřad.

Jak ten proces vypadá a kdo dává ten seznam dohromady,

jak se o něm rozhoduje?

Je to tak, že klíčovou roli hraje ministerstvo zahraničí. Ministerstvo zahraničí připravuje návrhy na sankční seznam, nedělá to úplně samo, nějakým způsobem kooperuje třeba i státními službami, ale tamty návrhy vznikají. A v utajeném režimu potom o tom jedná vláda, která bude schválit nebo neschválit. A celé to potom zřadovává Finanční analytický úřad. Ten by se měl postarat o to, že ten majetek bude skutečně obstaven, zmrazen, že s ním nikdo nebude nakládat. Samozřejmě jsou tady další mechanismy, jak se třeba děti, kteří jsou na tom sankční seznam o tomu ho bránit, můžou podat proti tomu námídku, můžou se obrátit i nasout. Zatím nevíme, jestli to o někdo využil. Jírko, jak české úřady vysvětlují to, v jakém stavu tedy český sankční seznam je. Podle ní v pořádku, že tam je šest lidí, a jak ty si teď doložil, ale existují úřadníci nad některými dalšími nad jejich působením tady v České republice, nebo úřady připouští, že jim možná můžou ty případy propadat mezi prsty. Já myslím, že ani ministerstvo nejvůplně spokojnost, tím, že za tři čtvrtě roku, co tady máme sankční zákon, tak je tam šest lidí a myslím, že původní představy byly daleko ambicioznější. Pokud vím, tak jsem mluvil o řádově níších restickách lidí, kteří by se tam měli v tom prvním roce objevit. Ministerstvo oficiálně to nějak nekommentuje, ale neoficiálně jsou slyšet stesky. Vy říkají, že obdenní úřad v Polsku má 30 lidí, náš má 4 lidi, jednu šéfovou a 3 referenty. Ve spojeném království tu samou problematiku samozřejmě je s celou tou historií, která daleko delší, spracovává asi 150 lidí. No a je tu ještě jeden argument, který slýchám a který učitel je relevantní, že je třeba každého kandidata radě prověřit, zdaje skutečně ta vazba na Putina frežim, abychom to obhájili před případným soudy, které mohou nastat a víme, že třeba už v rámci tou Evropskou sankcinu se známo některé osobi to napadli a ty soudy vyhráli.

Takže toto samozřejmě také hraje určitou roli.
Ale pořád si myslím, že by ty výsledky měli být daleko lepší.
Faktem je, že ministerstvu šibí nějaké zkušenosti analitici
s podpornými analytickými nástroji
a že to oddělení, které se tomu věnuje
se začal vlastně budovat na zelené louci, až na začátku září.
Pokud vím, tak před tím těch půroku se to tam dělalo
zprávy v rámci nějaké doplnkové činnosti,
dělali to ty úředníci ve svém, to je měř volném čase.
To se teda nějakým způsobem už podařilo narovnat,
ale z daleka to podle mého soudu nefunguje tak, jak by mělo.
Nadá se ta česká odpověď na sankce, nebo vůbec ten podíl na sankčním úsilí
i Evropské unie, jejíž jsme součástí, označit za efektivní,
když mluvíme tedy konkrétně o tomhle sankčním seznamu,
plní deklarovaný cíl, je to v souladu s tím, co říkají politici.
Já jsem přesvědčen, že ne, že to je vlastně naše ostuda.
Řekám to mě rád, že to je vlastně naše ostuda.
Řekám to mě rád, protože vím, že tě lidé, kteří se o to nějakým způsobem snaží,
tak tomu věnují nějaký čas, ale když to vezeme globálně,
tak prostě země, která osobně tvrdí, že je jedím z lidru tej podpoře Ukrajiny,
tak má na svém sankčním seznamu 1,6 lidí, přičemž si uvědomujeme,
že vlastně 3 lidi z toho seznamu, to ani nedívá v sledek naší analytické práce,
protože pan Obnosov a jeho příbuzní na to nás upozornili spolupracovníci pana Navalného.
Nam vlastně tu informaci přinesli, tak říkajíc, na stříbrné podnose.
Takže fakticky bych mohl říct, že my jsme se dobrali k nějakým třem lidem plus 3 lidi od Navalného
a tohle je strašně málo.
Je možné, že někdo další třeba tě dva sebou pobsaní aktučního,
či třeba tě dva sebou pobsaní aktéři by se mohli na seznamu ocitnout.
Jak je výhled?
To si netroufám odharnout, ale já bych to možná otočil.
Já bych chtěl, aby je mi někdo vysetlil,
protože těhle dvě nad Evropským seznamu a na Českém seznamu nejsou.
Samořadně jsou tu i jiní adepti, ale já nerozumím prostě tomu,
když na tom seznamu Evropském jsou daleko menší ryby.
Lidi, s méně prokazatelnými vazbami napatina, tak proč tam nejsou tyhle dva?
A České úřady tě na to říkají co, když se s tím konfrontuješ?
České úřady to oficiálně komentují.
Oni se k žádným konkrétním ménem nechtějí takto vyjadřovat.
Jeří Přenička, reporter seznam zpráv.
Děkujeme.
Já také moc děkuji.
A to je spondělního videání pod kástu 5,59 vše.
Ke všem našim epizodám se můžete kdykoli vrátit na seznam zprávách,
podkástových aplikacích i na platformě podkásty CZ,

[Transcript] 5:59 / Český byznys Putinových oligarchů. Kde vážnou sankce?

své typy, nápady či komentáře nám můžete posílat na adresu za minutu 6,
savináč sez.cz

Najdete nás i na sociálních sítích Instagram a Twitter.

To byla Lenka Kabrhalová. Těším se zítra.